

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год 12 круна, на по год 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.

Појединачни број 20 хел.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата се шаље поштом само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње. Дописе се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет слова по 4 хелера са првог пута, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог Нашега Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за благајника Министарства Унутрашњих Дјела Вида В. Мартиновића, досадашњег рачуновођу Министарства Правде, по потреби службе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 21 фебруара 1905. г.

Никола

Министар Унутрашњих Дјела:

Заступник Министра Правде,

В. Б. Петровић с/р.

М И

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе

На предлог Нашега Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

у Управном Одјељењу Министарства Унутрашњих Дјела:

за писара II класе Јована Д. Мартиновића, практиканта истог Одјељења;

у Управи Никшићке Области:

за писара II класе Коста Љешевевића, практиканта истог Управе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 21 фебруара 1905. г.

Никола

Министар Унутрашњих Дјела:

В. Б. Петровић с/р.

— На молбу Књажевске Владе, Царско Руско Влада извољела је извести, путем овдашњег Царско Руског Посланства, Књ. Министарство Иностранних Дјела, да ће њени дипломатски и консуларни представници, како у Сјеверној тако и у Јужној Америци, од сада штитити црногорске поданике и њихове интересе, што се ставља на знање свијема, који су у томе заинтересовани.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Г. барон Кун од Куненфелда овдашњи аустро-угарски министар резидент, отпутовао је на одсуство. Послове посланства отпирваће до његова повратка, г. консул Коломан пл. Кавја.

— Г. Јован Матановић, књ. отпирва послове у Цариграду, допутовао је јуче на Цетиње.

ЦЕТИЊЕ, 25 фебруара.

Свршетак хулског сукоба.

Може се слободно рећи, да се је сукоб између Инглеске и Русије, која се десио ушљед хулског догађаја, могао сматрати као свршен још онда, кад су обје заинтересоване државе пристале, да то питање истргну из рука лакмашних новинара и предаду га међународној комисији на разматрање и ријешење, и тијем је управо вајемчено, да ће тај догађај

остати без икаквих важних последица, које су се иначе отуда излећи могле. Адмирал, који су примили на себе тешки и врло деликатни задатак, да изреку свој суд о узроцима који су тај догађај изазвали, радили су на томе послу и часно и прилежно и у потоње вријеме сваки дан су се редовно сакупљали да о томе вијећају, а више пута сакупљали су се и по двапут на дан, само да би што прије посао свршили и до што правилнијег закључка дошли.

Предсједник Лубе примио је 14. фебруара чланове комисије у опросташћу аудијенцију, на коју су они дошли да га поздраве, прије него би из Париза кренули. Судећи по ономе што се до данас о закључцима те комисије знаде, закључци се тичу клоне у корист Русије, а ово је опет дало повода појединим листовима, да трубе како је у овој прилици Русија одржала побједу над Инглеском, имајући тијем наміјеру, да поново раздраже умирене нерве и распаље погашене страсти, и ако се с увјереношћу може тврдити, да они овога пута неће своју напосну циљ постићи.

У овоме питању нема управо ни побједитеља ни поређених... Овдје само избија на површину једна битна побједа, а то је побједа здравога смисла, — побједа, која је постигнута заједничким усиљавањем Инглеске и Русије. Та побједа служи на част и једној и другој држави и њу ће тек будући нараштаји достојно оцијенити. Закључак пак који су адмирал при крају својих сједница учинили није ништа друго до ратификација побједе онога здравога смисла, који је руководио Русију и Инглеску, кад су ријешиле, да ово питање пред комисију изнесу, признајући на обије стране, да би недостојно и штетно било за човјечанство, да су се у даном случају дотичне државе латиле оружја, да њим то питање рјешавају.

Кад је ово овако, пита „Новоје Време“, онда зашто данас говоре и прстом показују ту околност, као да је закључак комисије повољан за Русију, те се старају истаћи то као побједу Русије, а понижење Инглеске? — Тешка је била задаћа чланова комисије, али се та задаћа није састојала у томе да умири Инглеску и Русију, јер су оне умирене биле већ тијем, кад су ријешиле да то питање пред комисију изнесу; та се је задаћа састојала у томе, да констатирају, како ни Русија ни Инглеска нијесу учиниле ништа, што би дало озбиљног повода за онако заоштрене односе, које су непријатељи човјечанства потпиривали и који се у мало нијесу у рат претворили. Треба се само сјетити онага безброја нискијех клевета и инсинуација, које су бацане на Русију и њене поморце, на ово море гнусне лажи у које су хтјели утопити Русију. И један хаљадити дио од тога блата био би довољан, па да се ко му драго оцрни. Задаћа адмирала састојала се, дакле, у томе да у томе мору клевета и лажи нађу истину. У тој баш нађеној истини истракла се је у свој својој величини правичност и искреност Русије. Полаважи се овога гледишта, закључак је комисије повољан за Русију, но то не значи, да тај закључак понижава

Инглеску, јер се правичност и добросавјесност Русије не истиче овдје као противуположеност бајаги неправичности и недобросавјесности Инглеске. Ово што се догодило не баца ни најмање сјенке ни на једну од ове двије државе. Због овога не може бити говора нити о побједи једне, нити о понижењу друге. Обје су показале да се постигне побједа здравога разума над хаосом, над авархијом људских осјећања и обје су у томе погледу побједу одржале.

Може бити, да ће доћи вријеме те ће се дозвати, да се није како год у свјетлости ове побједе укрио гдје год, под ма каквим обликом, прави кривац читаве оне ларме, ниски лупеж и гнусни убица, који је хтјео да Русији нанесе нови ударац у њеној помрчини, — може бити, али не вриједи о њему напомињати у тренутку, кад је истина и правичност побједу одржала.

МАНЦУРИЈА И МАРОКО.

И ако на први поглед не изгледа да има какве сличности између Манџурије и Марока, опет кад се дубље загледа у француско-мароканске односе наћи ће се у њима много и таквих црта, које би могле послужити за углед односима у Манџурији и тада би се биле избјегле све потешкоће, до којих се ево данас дошло.

Мароко је врло плодна и богата земља, а налази се на раскрсници велике морске трговине и служи као излазна тачка за сјеверо-афричку трговину. Само земље за обрађивање има у Мароку више од 480 хиљада кв. километара, а то је нешто мало мање него што је има у Манџурији. Становништво се у Мароку рачуна на осам милиона, а то је један и по пут више но у Манџурији.

Тај лакоми комад земље, који се налази тако рећи пред вратима јевропске цивилизације, природно је привлачио на себе погледе свију колонијалних политичара, па ма којој народности они припадали. На мароканско напљедство погледала је Њемачка, која је усиљено развила своју поморску трговину, а и Инглеска је предлањивала на то своје историјске претензије. Она не може да заборави, да је још 1662 г. била заузела Тангер, 1860 г. гарантовала је Мароку велики зајам, а 1901 г. поставила је, те је из Марока пошло у Лондон нарочито изасланство, те поред других околности, они би факти били довољни, да оправдавају инглеске претензије. Најпослије, и Шпанија се могла позивати на своја освајања, која су отпочела још у XV. вијеку.

При оваквом стању ствари положај француских дипломата далеко није био лак. С једне стране они су имали да осигурају дугачку западну границу Алжира, а с друге — они су се морали рачунати са свијема садашњијема, па и будућијема претендентима. Француска дипломатија врло се је вјешто увела за посао: прве свега, они су ујаснали себи што управо жале у даном тренутку; ватијем су приступили к извршењу већ унапријед сирењеног програма, и не одуговлачећи посао, нити рачунајући, да ће им Макоко као зрела

јабука сам у руке панути, поштено су и отворено ступили у преговоре са свијема државама, које су у томе питању заинтересоване. Ти преговори коптали су их много, али су осигурали себе у једном погледу: они знаду, да нико неће доћи, да нијека њихова права, ако они саграде у Мароку жељезнице, уреде банке, пристане, фабрике и т. д.

Опрезност, с којом је Француска у томе послу поступала, оправдана је свијем, што је доцније слиједило. Сам лондонски Times изјавио је у једном свом члану, да сада марокански султан мора повјерити Французима реорганизацију свога султанства, или се бацити у наручја мусулманских фанатика и погубити своју државу. Трећега изласка нема.

„Новоје Време“ расправљајући о овоме, пита, да ли има чега сличнога између те систематичности и опрезности у раду с руском епопејом у Манџурији, у којој су догађаји управљали руском дипломатијом, а не она догађајима?

МАНИФЕСТ ЦАРА НИКОЛЕ.

18. фебруар донио је руском народу двије значајне изјаве Цара Николе. Прва је манифест, којим Цар позива све руске сталесе, да сви на свом мјесту и према свом занимању сложију пореде, да се обави рат на крвави рат на Далеком Истоку престану унутрашњи немири, које је изазвао спољашњи непријатељ Русије. Манифест тај гласи овако:

„Недостизањем Провиђењу свидјело се, да доведе доминицу у тешка искушења. Крвави рат на Далеком Истоку за част Русије и за господство у водама Тихога океана, ма колико био неопходно потребит за утврђење мирољубивог напретка не само наших, него и других хришћанских народа за читаве вјекове, тражио је од рускога народа знатно напрезање сила и прогутао многе нашег срцу драге жртве. Док се слави синови Русије с похртовном храброшћу боре и свој живот улажу за вјеру, Цара и домовину, народили су се у нашој домовини нереди, непријатељима на радост, а нама на тешку жалост. Заслијепљени надутошћу, наваљују непријатељски вође бунтовничког покрета на свету православну цркву и на законима утврђене основе руске државе, те мисле, да ће, ако прекину природну неау с прошлошћу, ако наруше постојећи државни поредак, у мјесто тога основати нову државну управу на основу, који није за нашу домовину.“

Атентат на Великог Књаза Сергеја, који је жарко љубио прву пријестоницу и прије реда усред свјетских споменика Кремља изгубио живот, вријећа дубоко народне осјећаје свакога, којему су драге част рускога виена и слава домовине. Стрпљељиво носимо ми наметнута нам искушења и пристојно снаге и утјехе у царском поуздању у милост, коју је Бог вагда дијелио руској моћи и у познатој нам прастарој оданости вјерног народа нашем пријестолу. С молитвама свете православне цркве, под стијежом самодржавне царске власти, Русија је већ често преживјела велике ратове и немире и вагда изашла побједница с новом несавадљивом снагом из невоља и тешкоћа.

Но унутрашњи неред ових потоњих дана и колебање мисли, које су помогле ширењу немира и нереди, наваљу на нас, да све владине институције и све власти под сјетиво на њихове званичне дужности и да их на њихову званичну заклетву повоземо, да због очувања закона, реда и сигурности поштре своју пажњу, свјесни своје моралне и званичне одговорности према пријестолу и домовини.

Непрекидно мислећи за добро народа и тврдо се уздијајући, да ће Бог, и што је нашу стрпљељивост искушао, нашем оружју дати побједу, позивамо све добромислене људе свих сталеса, свакога у свом дјелокругу и на свом мјесту, да нам се јединодушно ријече и чином придруже на свето

и велико дјело, да савладамо упорног из-
вањског непријатеља, искоријенимо немире
у земљи и опрезно поступамо против уну-
трашњих нереда.

Спомињемо још, да је само уз мирно
расположење свега становништва могуће
испунити наше наміре о обнављању ду-
шевног живота народа, о јачању његовог
добродојства и усавршавању државних уста-
нова. Нека се окупне око пријестолја сви
Руси, који се, вјерни прошлости Русије,
поштено и савјесно и у споразуму с нама
брину за сваку државну потребу.

Нека Бог подијели свештенству све-
тости, владајућима и судовима истине, на-
роду мира, законима снаге и вјери успеха
за учвршћење Самодржства, а на добро на-
ших драгих поданика.

Николај.

Одмах иза манифеста изашла је истог
дана друга Царева изјава, — рескрипт
Царев министру унутрашњих дјела Були-
гину. У овом рескрипту Цар проглашује,
да ће за извођење најављених реформа
бити позвани одабраници народа, да учо-
ствују у израђивању законодавних радња.
Рескрипт гласи:

Сходно старом обичају руског народа, да
пријестолу искажује у радосним и жалосним
данима отаџбине своје осјећаје, послале су
Ми скупишине племишта и земства, трго-
вачке корпорације и сељачке општине са
свијех страна Русије многобројне честитке
приликом рођења Престолонаследника, те
су се у исто вријеме изјавиле спремно жртво-
вати свој иметак за успјешно завршење
рата и посветити Мени све своје силе, да
се поредак у држави учврсти.

У Моје и у име Царско Величанства
Царице парођујем Вам, да изјавите нашу
срдичну захвалност за те дојавне осјећаје,
који су нам у садашњим тешким данима
особито миле.

Жеље Ми срца потпуно одговара-
то, што је исказана готовост, да ће се на
Мој позив учествовати на успјешном оствар-
ењу реформа, које сам изјавио. Ја жељим
да се у заједничком раду владе и зрелих
елемената укупног друштва, остваре Моје
наміре на добро народа.

Продужујући рад мојих предака, који
су настојали, да одрже неокрњене руске
земље и да занеду род у њима, одлучио
сам Божиом помоћу од сад унапријед најдо-
стојније људе, који су од народа изабрани
и уживају његово поштовање, позвати, да
учествују у израђивању и претресу закон-
ских основа.

С обзиром на нарочите прилике у
домовини, на разноликост њезиних народ-
ности, те на слаб развитак грађанства у
неким њезиним крајевима, даривали су руски
Самодржци реформе према дозволеним потре-
бама, али и то постепено. Они су при том
пазили и на континуитет јаке историјске
везе с прошлошћу, јер је то залог за трај-
ност и сталност у будућности. Предузим-
љиви сада ову реформу, увјерен сам, да
ће познавање мјесних потреба, животно
искуство, те мудре и искрене ријечи иза-
браних мужева осигурати успјех законо-
давних радња на праву корист народа. У
исто вријеме предвиђам замршеност и теш-
коће при остварању тих реформа, које
морају да безусловно очувају непоколеби-
вост државних основних закона.

Ушлед тога сам, познавајући Ваше
дугодошње административно искуство и
цијенећи Ваше мирно расуђивање, нашао
за добро сазвати нарочиту конференцију
под Вашим предједништвом, која ће вје-
ћати о начину, како ће се остварити ова
Моја воља. Нека Бог благослови Мој добар
почетак и нека помогне Вама, да га крају
приведете на добро од Бога Ми повјереног
народа.

Николај.

Сви петроградски листови поздрављају
изјаву Цара Николе, а нарочито рескрипт,
као први корак к остварењу вријних жеља
народних, истичући наду, да ће Царева
одлука утицати повољно и помишљиво
на узбуђене духове у земљи, те да ће
нередима учинити крај. „Новоје Време“
истиче, како је послје мукотрпног стања
настало сад у Русији радосно расположење.
Суворин, уредник тога листа вели: на 18.
фебруар, да је то најсрећнији дан у његовој
животи, па приповједа, да су се Руси као
на Ускрс љубили на улицама. „Новоје
Време“ истиче даље, да ће руски престиж
у иностранству сад опет понети са на пре-
ђашњу висину. Даље, да ће сваки, који је
за реформе, с потпуном увјереношћу моћи
сад да се залаже за наставак рата до
побједоносног свршетка. „Рус“ и „Ново-
сти“ такође, а исто тако и „Виржеија
Вједомости“ и „Слово“ одушевљено поздрав-
љају корак Царев, да свом народу даде
учешћа у владавини и да у ту сврху сазива
Земски Собор.

Не ана се још засад, када ће бити
сазван Земски Собор и какви ће му бити
круг рада, но то се може рећи, да Русија
стоји на прагу боље и љепше будућности
и да ће се сад тек почети силно да раз-
вија у свима правцима.

РАТНЕ ВЈЕСТИ.

О погибији француског аташеја Армана Кивервиља, испред Портартура.

Овијех дана разговарао је у Паризу
дописник „Новог Времена“, са сенатором
адмиралом де Кивервиљем, о погибији ње-
говог сина Армана. Адмирал му је прво
прочитао саопштење јапанске месије, која
му је предала депешу јапанског консула у
Чифу о смрти његовог сина. Затим му је
рекао:

„Још у суботу у вече, министар Дел-
касе послао је свог аташеја да ми јави,
како је стављен у затвор сопственик док-
ка, на којој је погинуо мој син Арман.
Он је пао као жртва витешке рјешености,
да до краја истраје на почасном мјесту
своје дужности. Но тиме ни у колико ни-
јесу разбијене моје сумње о томе, како је
мој син погинуо. Јапански консул у Чифу
тврди, да је Арман погинуо од руке обич-
ног зликовца. Са свим је невјероватно да
је мој син, као год ни њемачки аташе
Хилгенхајм, имао при себи готових новца.
Он је имао при себи банкарске чекове, по
којима се могло доћи до новца само са
његовим потписом, и по томе нема смисла
претпоставити, да је убиство извршено у
цајељи разбојничког грабежа. Како ја ми-
слим, убиство је извршено због другог
разлога и на са свим други начин, а ово
како: Кад су се остаци руске флоте по-
слије борбе на мору 28. јула, вратили у
Портартур, Арман је хтио да достави сво-
јој влади истините податке о тој борби,
па је у тој цијељи посетио сво поврије-
ђене руске бродове. То исљеђење које је
извршио мој син, није могло остати тајна
за јапанске шпијуне, или китајске изда-
нике, којијех је био пун Портартур. И
они су изадали мога сина. Узмите у обзир
само ту околност, да је око половине мје-
сеца августа адмирал Того телеграфирао ми-
нистру поморства, да је добио нове, веома
важне податке, на основу којих се мијења
дио његов оперативни план. Зар то није
са свим јасно, какви су могли бити ти
податци? Но по исрећи то су сада само
претпоставке. Али ја се бојим, да се оне
и не потврде.“

Даље је адмирал доказивао, како су
Јапанци несавјесни и готови на свако пр-
лаво дјело. Код њих цијељ оправдава сред-
ства. Јапански консул тврди, да је Кивер-
виљ најмио цонку у Чифу, док у самој
ствари он је имао да отпутује у Шанхај-
Хуан.

Делкасе је наредио француском кон-
сулу у Чифу, да одмах најстрожије испита
то мистериозно дјело.

Басрал Рајс о Портартуру.

Шеф ђенералштаба у Портартуру рус-
ки ђенерал Рајс бавио се овијех дана у
Цариграду са ђенералом Стевелем и дру-
говима му. Ево његове изјаве, у облику
разговора, о узроцима, за што је Портар-
тур подлегло?

На питање, шта мисли о кореспонден-
цији, која је изашла у „Тајмсу“ од његовог
нарочитог дописника из Портартура, од-
носно стања тврђаве прије капитулације,
одговорио је ђенерал Рајс ово:

Све, што је излазило у „Тајмсу“ о
тој ствари, то је очита лаж; паш је поло-
жај постао у правом смислу ријечи неа-
држљив због оскудице у муницији; наш је
гарнизон био сведен већ давно на 8000
војника, од којих смо 3000 употребљивали
на другим споредним пословима. Морали
смо шта више бранити фронт од 25 врста,
на којем је било толико утврђења, која су
била већ у јапанским рукама. Према томе
морали смо се борити изван закљона про-
тиву непријатеља, који је располагао веома
многобројном војском. Под оваквим усло-
вима тврђава се није могла одржати више
од три дана, а да Јапанци у њу не уђу,
послије чега би његове улице постале по-
зорницом — ужасног крвопролића. То би
за нас био узалудан отпор, пошто је ве-
пријатељ располагао великом већином од
75.000 људи.

— Је ли истина, да нијесте имали
ни хране?

— Што се месе тиче, имали смо
само коњскога и то по четврт литра (250
грама) два пут недељно. А и коња нијесмо
могли много клати, јер су нам били по-
треба за вучење топова.

— Јесу ли истинити гласови, да није
било сагласности међу официрима, што се
предаје тиче?

— Пошто је обрбанена линија захватала,
као што рекох, простор од 25 врста, било
је позиција, које нијесу јако страдале од
непријатеља; према томе официри тих по-
зиција били су противници, али већина је
била за предају.

— А да ли су били истинити гласови
појединих новина, да сте као бајачи имали
претходних инструкција царевих, што се
судбина тврђаве тиче?

— Два мјесеца прије капитулације
били смо прекинули сваки саобраћај с Ру-
сијом, те чак и наша депеша о капитула-
цији морала је бити одкудана у Петроград
преко јапанског генералштаба; Према томе
били смо без икаквих инструкција и с тога,
што није било могуће издржати, ми смо
капитулирали.

Колико износе губитци Јапанаца, а
колико Руса?

— Шеф јапанског генералштаба од-
мах сјутра дан по капитулацији рекао је,
да је опсада (Јапанци) изубила преко
98.000 људи, које убијених, које рањених
осим онога, што је од болести умрло.

— Руски је гарнизон изубио 10.000
људи, који су убијени или умрли, и 18.000
људи у болницама: болесних и рањених,
осталих на лијечењу у Портартуру.

— Од каквог је утицаја био пад по-
зиције „Високаја“ вис од 203 мет?

— Јапанци су отуда могли бомбар-
довати 4 оклопаче, 1 крстарицу и три
топоваче, које су се још налазиле и при-
ставили Портартурском, које су већ и
прије тога биле јако општењене. Уочи пре-
даје наши су морари све те бродове ба-
чили у ваздух, да не би пали непријатељу
у руке.

— Шта ли ви мислите о ђенералу,
о државу Јапанаца и о њиховим војнацима?

Јапанци су се држали безприје-
корно према нама, и не могу вјеровати
телеграфским извјештајима, да су по нашем
одласку покушали, да отму појединцима
њихову приватну својину. Што се тиче
њихове војске, она је добро дисциплини-
вана, добро вучена, веома храбра и пред-
ставља непријатеља, кога не треба изгу-
бити из вида, т. ј. подцјењивати.

Тако су говорили и осталих шест
руских ђенерала на броду „Св Никола“ —
на коме су општовали у Русију.

Куропаткин и Тераучи.

Куропаткин и Тераучи први пут су
се изјавили у Француској на маневрима
француске војске. Тераучи је био тада у
чину мајора, а био је аташе при јапанском
посланству у Паризу, а Куропаткин, још
тада генерал мајор, дошао је био у Париз
једино ради присуствовања маневрима. Ондје
су се они упознали, и међу њима убрзо
се склопио присто пријатељство и међусобно
уважање.

Други пут су се срели много доцније
— кад су оба већ били министри. Међу
Русијом и Јапаном настали су затегнути
односи, који су пријетили ратом. Ствар се
ипак сврши на миру и генерал Куропаткин
лично оде у Јапан, гдје се опет ерете са
Тераучијем. На разстанку јапански мини-
стар покљони Куропаткину стари јапански
мач са дршком дивне израде и интересанте
историје. По повратку у Петроград, Куро-
паткин перучи за свога јапанског колегу
пашку рускога обрасца. Она је била готова
и испраћена у децембру 1903. год у То-
кију, гдје је и стигла недељу дана пред
оцу ноћ, када је Того напао на руску
ескадру у Портартуру.

Чудним случајем пашка, коју је до
био јапански министар, била је веома оштра.
Како официри оштре сабље само за вријеме
рата, то је ова случајност изненадила многе
од оних, који су знали за овај дар.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Тринаесто коло Српске Књижевне
Задруге) Тринаесто редовно коло књига
Српске Књижевне Задруге довршује се и
до краја фебруара 1905. разаслаће се за-
другарима.

У овом коду биће ови списи:

1. Избор поучних састав: Доситија
Обрадовића.
2. Хаџи-Бера, приповијетка Драгу-
тина Илића.
3. Васкрс државе српске од Стојана
Новковића, друго допуњено и поправље-
но издање.
4. Приповијетке Милована Глишића,
књига прва.
5. Еквиноцијо, од Ива Војновића.
6. Из живота, приповијетке Свето-
лика Ранковића.
7. Холандска, од Е. де Амичиса, у
преводу Милодрага Ристића.

Оглавајући упис на ово коло, Упра-
ва позива своје повјеренике и скупљаче,
да почну купити улоге, а задругаре и
преплатнике да почну уплаћивање улога
за ово коло. Прикупљање улога треба
отпочети што прије и прикупљене улоге
одмах предати повјеренику Задруге за
Црну Гору г. проф. М. Мијусковићу.

Улоги су задругарски: за добротвор-
це, који плаћају једном за свагда, 150 кру-
на; за осниваче 10 круна, и за улагаче 6
круна.

Управа напомиње и повјереницима и
задругарима: да се добротворски улог мо-
же уплатити и у три рока (по 50 круна),
и да она лица која би ког поклојника
уписала за добротвора, могу по својој
вољи, или примити једном са свагда само
сва ранија коло Задругиних издања или
одредити коју школу или другу сличну
просвјетну установу, да се њој шаљу кола
која унапријед буду издавана. Исто тако
Управа напомиње, да оснивачки улог сва-
коме, који га редовно плаћа за двадесет
година, доноси п-слије тога сва добротвор-
ска права. Они оснивачи који би жељели
исплатити одједном унапријед све улоге,
који им још остају за уплаћивање до два-
десет, могу их у свако доба уплатити и
одмах стећи сва добротворска права.

Улагачки улог од шест круна једва
стиже за подмиривање трошкова око по-
јединих кола. Овага ради Управа препро-
учује свима повјереницима и пријатељ-
има Задругиним, да се нарочито заузму око
купљења добротвора и оснивача, јер се
тек вишком њихових улога обезбјеђује
одржање Задруге. Ипак не треба ништа
занемарати ни купљење улагача, јер За-
дружи и јесте главни задатак: да не само
изда што више и што бољих књига, него
и да их рашири међу што већи број чи-
талаца.

У друштвеним магацинима има Упра-
ва, осим једне књиге „Забавника“, сва до-
садашња издања још на расположењу при-
јатељима добрих српских књига, и продаје:
свих дванаест редовних кола, овоме ко их
купи одједном, по 72 круне; II, IV, X и
XI коло засебно по 7 круна; III по 6
круна; а I, V, VI, VIII, IX и XII по ца-
јени од 10 круна. Свих десет књига „За-
бавника“, којих још има, продају се по 20
круна. Добротвори и оснивачи добивају их
у лијепим корицама, а улагачима се који
жеље такве корице, за сваку свеску на-
плаћује још по пола круне. Поједине пак
свеске свих издања Задругиних продају се
по одређеним књижевним цијенама. Ко
по ту књижевну цијену узме Задругиних
књига преко 100 круна добиће 40%, од
80—100 круна 30%, од 60—80 круна 25%,
од 40—60 круна 20% рабата од књижа-
рске цијене.

Као год што је од постанка Задру-
гина њена Управа чинила све што је до
ње било, да ова установа одговори свом
великом народном и просвјетном задатку,
тако и садашња Управа чини и чиниће
све што може, да по доброј вољи и по са-
вјесном руковању овим друштвом не за-
стане од својих претходница. Зато мисли
да је у праву очекивати из свих редова
народних онај исти, па и бољи одзив, ко-
јим су дочекивани овакви ранији позиви.

(Латинско-Словенски књижевни
„кружок“.) У Риму се образлаво дру-
штво: Латинско-Словенски књижевни „кру-
жок“ (Circolo Letterario Latino-Slavo), чија
устав овако гласи:

Чл. 1. Установљено је друштво под
именом „Латинско-Словенски књижевни
кружок“.

Чл. 2. Цијељ је друштва да потпо-
маже и развија међусобно познавање на-
рода словенских и латинских у погледу
књижевном, економском и социјалном.

Друштво се не смије мијешати ни у
каква унутрашња политичка питања сла-
венских и латинских држава.

Чл. 3. Чланови друштва могу бити
икако господа тако и госпође славенског и
латинског племена, кад их један члан
предложи, а одбор једногласно прими тај-
ним гласањем.

Они који су се уписали до 30 јуна
(п. н.) 1904 год., сматрају се за чланове
осниваче, а остали су редовни чланови.

Чл. 4. Управу ће сачињавати седам
чланова, и то: 4 члана оснивача и 3 ре-
довна. Сваке године ће се коцком мије-
њати три члана управе. Замјеници њихови
треба да су из исте категорије, којој при-
падају они те су иступили и који могу
поново бити бирани.

Чл. 5. Управа ће изабрати из своје
средине предједника, подпредједника и
секретара — благајника.

Чл. 6. Чланови оснивачи и редовни
морају плаћати 1 лиру (франак) мјесечног
улога.

Чл. 7. Редовна друштвена скупштина
купи се сваке године на 1. децембра по-
чевши од 1905. год., и то за избор управе,
за расправљање редовних послова и за
преглед њеног стања.

Чл. 8. Друштвене сједнице држеће
се по правилу сваког мјесеца, а по потреби
и чешће, ради споразума о даљем друш-
твеном раду.

Управа ће држати своје сједнице,
кад то предједник за потребно зажа.

Чл. 9. Допушта се, да у друштву
може бити и помажућих чланова, а то су
оне особе, које по своме положају и зна-
мању не могу узети активног учешћа у
друштвеном раду, али одобравају његов
правац.

Помажуће чланове прима управа ве-
ћином гласова.

Чл. 10. Помажући чланови плаћају
годишњи улог од двије лире (круне). Они
не могу бити изабрани у управу, али
имају право да именују свога представника,
који ће моћи учествовати у управним сје-
дницама с правом гласа, али само у пита-
њима финансијске природе.

Чл. 11. Управа има право да вода
надзор над свјим члановима и да из
друштва искључи сваког члана, који би
јавно радио против друштвених интереса.

Чл. 12. Овај устав сталан је и у
суштини се не смије мијешати.

(Добротвор српске школе и цркве)
У Пекину умро је 23. јануара о. г. одлични
грађанин Николи Марковић, који се је
пред своју смрт с објатним новчаним при-
дајама сјетио тамошње школе и цркве.
Српска приватно-школска општина у Пеки-
ну, износиће племенито дјело овог добро-
творца, јавља нам о поклоњућу шаљеће:

Никола Марковић родио се у Пећи, 1851 год. од оца Марка и мајке Ане, а умро је 23. јануара 1905. год. у Пећи.

Још у младим годинама свога дјетинства у његову душу зачињено бијаше добро хришћанско васпитање. По сиршетику основне школе одао се трговачком раду с пуно воље и прегалашта.

Рад, штедња, угледан живот, велика његова оданост светој православној вјери и српској народности, народној просвјети, бијаху му главне особине, које су га учиниле једним од најумишљенијих и најугледнијих наших грађана.

У развијање његовог материјалног и моралног богатства пратила га је срећа и у породичном животу. Оженио се узоритом Српкињом Петром и родио са истом три сина и једну кћер.

Проклета болест сушица, која се у њему зачела још прије двије године, угаси му живот у 54. години — у доба његове најљепше домаће среће. Овај узорит син свете православне цркве, видећи да је Богу угодно његов временити живот замјенили вјечним, у пошљедњим часовима свога живота завијештао је суму од 100 дуката или гроша чаршијске вриједности 6400 с тим, да се од ове суме оскује фонд за сиротне дјеце пећких српских школа. У исто вријеме овај врли наш грађанин као добри син српске цркве оставио је завјештање, да се о његовом трпшћу сазида угледна звонара код наше цркве манастира Св. Српске Патријаршије, која ће стати преко 130 дуката, а поконио је још неке црквене утвари.

За извршиоце ових својих завјештања покојник је одредио и завјештања предао српској православној пећској општини.

Српска православна општина, примивши 8. фебруара о. г. у својој пуној сједници од његових синова суму од 100 дуката за оснивање поменутог фонда, у име сиротних ученика (ица) даје овим израза своје поштећу сјени свог добротвора Николе Марковића и моли се Богу, да његовој породици дарује дуг живот, сваку срећу и напредак у раду, а покојнику да рајско насеље у царству небесном. Слава му и хвала! Хиљадили се овакви добротвори!

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Међународни пољопривредни институт.

Као што смо већ јавили, италијански Краљ Виктор Емануил Ш., потакнуо је мисао о оснивању међународног пољопривредног института (institut agricole international). Пошто се сврха тог засновања међународног института најбоље развија из писма, које је Краљ Виктор Емануил упутио на италијанског министра-председника Ђилија, саопштићемо у преводу ово занимљиво писмо:

„Мој драги председниче! Један грађанин Сједињених Америчких Држава, г. David Lubin, изложио ми је недавно са одушевљењем, које је само доказ искреног убјеђења, једну идеју која ми се чини добра и плодна, и за то је препоручујем пажњу моје владе.

„Пољопривредне класе, у опште најмногобројније, имају свуда великог утицаја на судбину народа; али, живећи без никакве везе, оне не могу да судјелују успјешно ни на побољшању ни на пошљеци разних врата културе према захтевима потрошње, ни на заштити њихових интереса на пијацима, које за најглавније производе земље, постају све више и више опште.

Један међународни институт могао би дакле бити од велике користи, кад би, ослобођен од сваке политичке сврхе, имао за циљ да проучава услове агрикултуре у разним земљама у свијету, обрађујући периодично пажњу на количину и квалитет жетве, како би се на тај начин производња могла олакшати, трговина постала бржа и јефтинија и утврђивање цијена прикладније. Овај институт, идући напријед споразумом са разним националним институцијама, које већ постоје у истој цијељи, давао би такђе тачне податке о условима пољопривредног рада на свима мјестима, како би са исцљеником био сигуран и користан вођа; он би радио на споразуму за заједничку одбрану против оних болести на биљу и стоци, које дјелимична одбрана не успијева да уништи; он би најпослије вршио благотворни утицај на развитак земљорадничких задруга, осигуравања и земљорадничких кредита.

„Благотворне пошљеднице таквог института, органа солидарности међу свима земљорадницима, и с тога снажан елемент мира, брзо би се множице. Рим би требао да буде достојно сједиште, гдје би се скупљали представници држава, које буду пристале на овај предлог, као и представници главних заинтересованих удружења, како би се ауторитет владе и снажна активност обрађивача земље ту могла развијати сложено.

„Ја вјерујем да ће племенитост сврхе умјети наћи начина да савладају тешкоће овога предузећа.

У тој нади, ја имам задовољство назвати се вашим врло оданим рођаком“

Виктор Емануил.

Поводом овога Краљевог писма о оснивању међународног пољопривредног института, италијанска је влада упутила окружницу својим дипломатским агентима, акредитованим код страних дворова и држави, који нам у вези с тим писмом, приказује прави значај засновања завода. Та окружница гласи:

„Његово Величанство Краљ занијет је мишљу да притекне у помоћ најмногобројнијој класи земљорадника, сопственика и сељака, како би и они могли доћи до онога степена благостања, до кога долазе остале продуктивне класе.

„На сваки начин безграничност простора, посвећена агрикултној индустрији и великом броју специјалних врата културе и метода, чини везу између човјека и његове земље све тјешњије, али оне образују често препреке оснивању економских установа, које приближују човјека човјеку, сопственика сопственику, сељака сељацима.

„И. В. Краљ и његова влада теже да се дође до те правне равнотеже, коју мора произвести једновремени и паралелни развој разних производних сила тако, како би сваки дошао до онога дијела благостања које му припада, дајући у исто вријеме друштву већи дио богатства и мира.

„Образовање једнога међународног института за агрикултуру, који би био састављен од представника наменованих од стране великих агрикултурних удружења и делегата влада, изгледа да би било једно просто и природно средство да се оствари жељена сврха, и то:

1. Оснивањем агрикултурних берза и бирова за рад, што би помогло да се боље организује понуда хране и ручног рада и гдје би се боље урадили и заштитили транспорт и правни емиграције;

2. Претходно проучавање законодавних и административних пројеката у случајевима, гдје би једнообразност и шира примјена прописа била неопходна за добар успјех, као што се дешава на примјер у случајевима болести биљка и животиња, у случајевима осигуравања противу разних непогода, и најпослије у случајевима квалитета и фалсификовања разних производа;

3. Сређивање и смишљање организација земљорадничких задруга за све, што се односи на заједничку куповину и продају и међусобно осигуравање кредита, у толико би се боље развијала што би почивала на ширим основи;

4. Одбрана приватно могућног притиска од стране транспортних синдиката и капаисане хране, противу којих је закон без утицаја, док би савршеним познавањем које би имали произвођачи и потрошачи о стварним праксицама пијаца, могли се увијек успјешније борити.

„Међународни институт за агрикултуру постао би природно средиште, гдје би се образовала мислила пољопривредних класа, т. ј. најмногобројнија дијела јавнога мишљења у свима цивилизованим земљама.“

„Међународни пољопривредни институт могао би дакле бити опунушљен, да проучава претходна питања која се односе на пољопривредно законодавство, а да међутим ни најмање не дира у независност влада и народних законодавних власти, пошто никаква принудна власт не би се могла и не би је требало никада дати институту. Он ће имати слободу да проучава и предлаже одредбе од општег пољопривредног интереса; влада ће исто тако бити слободна да их усвоје или не и да се њима послуже за прављење националних закона или међународних споразума.“

Италијанска влада завршава своје инструкције својим дипломатским агентима у иностранству, овим ријечима:

„Молим Вашу Екселенцију, да изводи објаснити нашу мисао влади код које је акредитована и да је позове да пошаље своје делегате да учествују на првој скупштини, која ће се састати у Риму идучега маја мјесеца у сврси да изради правила нове установе.“

Тиме смо, ево, приказали основу међународног пољопривредног института. Из ових кратких црта разабријемо свако, да се ту ради о оснивању института, који би био од еминентне вриједности за народно добробање свих агрикултурних земаља. Нема сумње, да ће агрикултура највеће, најпослије своје успјехе постићи тек уз заједничко сарадњом свих агрикултурних народа и држава. Почетак томе био би засновани међународни агрикултурни институт. Поздрављајући с тога ову замисао, којом је овјеквјечно своје име Краљ Виктор Емануил Ш. називајуемо жељу, да се тај институт што прије оснује, како би од истога могла имати корист и наша привреда

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 25 фебруара.

(Одликовање.) Његово Величанство Краљ Србије благоизволио је одликовати г. Алексејем Мартинићем, главног секретара министарства иностр. дјела, орденом св. Саве

III-ег степена, а г. Стева Јовићевића, капетана Ст. Војске, орденом Бијелог Орла V-ог степена.

(Скуп војничких главара у Подгорици). На 1. марта ов. год. окупиће се у Подгорици по наредби Књ. Министарства војног сви прногорски војнички старјешине народне војске и задржаће се ту око три недеље. Цијелог овог састанка биће та, да се старјешине упознаду са новим војничким правилима и уредбама.

(„Учитељски Лист“). Први број нашег „Учитељског Листа“ изашао је за мјесец јануар са овим садржајем: Наша прва ријеч. — Васпитавајмо омладину у духу својега народа. — Спремање предавања и предавач за вршње држања истог. — Наставничке грјешке. — Нашему земљораднику. — Књижевност. — Гласник. — Виљешке. — Напомена.

(Јефтина библиотека.) Српска књижевна браћа Јовановића из Панчева луди српској читалачкој публици на продају своју „Народну Библиотеку“ са 116 дјела у 216 свезака за багатељу цијену од 10 круна. Кад се још уз то уважи, да се у „Народној Библиотеци“ налазе важнија дјела старијих српских писаца, затим да ту има преведена дјела најзнатнијих словенских и страних писаца, онда се заиста најтоплије мора препоручити споменути објављивачу браће Јовановића на уважење српској читалачкој публици. „Народна Библиотека“ добро би дошла за општинске и за школске књижице, а и свакоме ко за малу своту жели набавити корисно и одабрано штиво.

(Беранско Учитељско Удружење).

23. јануара о. г. држало је беранско учитељско удружење, на позив председника г. Милана А. Цемовића, своју шесту редовну сједницу, на којој су рјешавани ови предмети: 1. Наше најстарије српске светиње манастири, рад г. Милића Дабетића, који је од чланова удружења једногласно примљен; — 2. прочитан је рад г. Милана А. Цемовића: „Народни обичаји у служби васпитања“, који је такође једногласно усвојен од чланова удружења; — 3. рад г. Ивана Чукића: „Важност оснивања школске књижице“, према реферату г. М. Поповића, примљен је са малом допуном, коју треба да учини писац; — 4. припрема и практично предавање из цртања у I раз од Милана А. Цемовића, према реферату г. Новице Драговића примљено је; — 5. такође и предавање г. Милића Дабетића: „О чистоћи“ у I раз. примљено је према реферату г. Милића Дабетића. Послије ових предавања изненици су још многи предлози од стране чланова у корист школе и њеног живота.

Телеграми Бечког „Кор. Биро-а“

Рат између Русије и Јапана.

ВЛАДИВОСТОК, 20 фебр. — У сјеверној се Кореји код Шенгудина искрцало око 2000 Јапанаца. Флотиља торпедјача штитила је искрцавање.

МУКДЕН, 20 фебр. — На десном крилу, које је угрожено од непријатеља, Куропаткин је окупио велику снагу. Већина установа премјештена је из Мукдена у Тјелин. („Вјесник“)

ПЕТРОГРАД, 21 фебр. — Куропаткин јавља од 20 о. мј.: Напади Јапанаца против брда Нангунгског и Путилова, као и против Кандоли-сана и Гутулина успјешно су одбијени; државне војске извршено је; за вријеме руског противнапада, Руси заузеле два брзометна топа. („Вјесник“)

ПЕТРОГРАД, 21 фебр. — Телеграфска агенција јавља: Јуче су Јапаници продужили јуришати на руске позиције западно од Мукдена. Јутрос око 7 сати отпочео је поновом бој на позицијама код Мукдена против дивизије генерала Ногита. Од рана јутра траје непрестано артиљеријски бој западно од Мукдена. Ли-нија Јапанских предстража продужује се до 9 километара од Мукдена паралелно са жељезницом. Јапанска булад експлодирају на 4 километра далеко од „царских гробова.“ Вријеме је ведро.

ТОКИЈО, 21 фебр. — Маршал Ојама ради да заобиђе оба руска крила. Његов фронт има сад облик полукруга на ријеку Шахо, чије се десно крило протеже до једне тачке источно од Фушана, а лјево до тачке западно од Мукдена. Ојама ватвара мало по мало свој полукруг, а Куропаткин настоји из свих сила,

да спречи напредовање Јапанаца, одбијајући нападе на крилу и марширајући против јапанског центрама.

ХОНГКОНГ, 21 фебр. — Њемачки пароброд „Nubia“ опавио је 100 миља јужно од Хонгконга двије јапанске ескадре. Прва се састојала од 9 оклопњака и крстарица, те је са угашеним фењерима јурила свом брзином у збињеним редовима. Јапавци су за неколико минута управили на пароброд „Nubia“ рефлекторску свјетлост, док му не прочиташе име и мјесто одкуда је. Друга ескадра састојала се од 13 великих ратних бродова.

ЊУЧВАНГ, 21 фебр. — Пад Мукдена предстоји. Овдје се мисли, да су Руси вапалили храну у мукденским жељезничким магацинима.

ПЕТРОГРАД, 22 фебр. — Куропаткин јавља од 20 о. мј.: Руси заузеле Јакситунг и више других села; јапански напад против Сако-јапа одбијен је и заробисмо 100. робова; код Путилова бријега наши ловци напредовали су до Шумице, код Кукојаца наша војска напредовала је и заузела главне висове; напади јапански одбијени су код села Вециманила, Кандолисана и Тома-гушана; Јапаници су код Путилова бријега оставили на бојишту 30 официра и 2000 војника и повукли су се у нареду према Кудијаци. („Вјесник“)

ЛОНДОН, 22 фебр. — „Рајтер“ јавља из Мукдена 20. овог мј.: Бој је непрекидно бијеснио цијелу недељу. Јапаници, концентрисани југо-западно од Мукдена, нијесу могли дићи Русе из опкопа, које су ови очајно бранили. У ноћи између суботе и недеље Јапаници су поново напали на Гутулин и остале источне позације, али без успјеха. Исто тако је безуспјешно било непрекидно пуцање на Ердого и бргове Новгород и Путилов. Руски губитци нијесу превелики, а јапански су знатно већи.

ПЕТРОГРАД, 22 фебр. — „Телеграфска агенција“ јавља из Мукдена: Јуче по подне навалили су Јапаници више пута на разне тачке нашег фронта, али су увијек били сузбијени. Најжешћи бој био је на десном крилу. Јапанске колоне, које су биле попле према Гутулину, повукле су се натраг к југу. Успркос велике зиме бој на крајњем лјевом крилу развија се све већом жестином на цијелом фронту до Мукдена, дугачком 120 врста. Јапаници су имали до сада великих губитака. Број њихових рањеника износи 1500.

ЛОНДОН, 22 фебр. — Из Шангаја се јавља, да ће Јапаници обрзвати пету армију из 8 дивизија, која би бројила 140 хиљада људи, а састављена би била од резервиста од год. 1887. до год. 1891. Три дивизије већ су се искрцале у сјеверо-истојној Кореји. Од ових ће један дио кренути према Владивостоку, а други ће настојати да заобиђе лјевом крило руске манџурске војске. У Хакодате састала се ескадра, састављена од 4 крстарице, 16 торпедјача и контраторпедјача и 2 помоћне крстарице. Велика количина угља смјештена је на Формози, гдје ће бити база за флоту.

ЛОНДОН, 22 фебр. — Из Токија се јавља, да су Руси позвали војне атапее, да остане Владивосток. Једна јапанска ескадра крстарица у Ијидијском океану.

ПЕТРОГРАД, 22 фебр. — „Тел. агенција“ јавља из Мукдена, да је артиљеријски бој код Мукдена бијеснио јуче цијелу ноћ. Напад је био само код Јасунтуна. Скоро све ране потијечу од працнела. Ноћни напади против центрама и лјевог крила одбијени су. Пред Гутулином остало је 2000 јапанских љешева.

ТОКИЈО, 23 фебр. — „Рајтер“ јавља, да се Руси спремају да остане Мукден и да се повуку у Тјелин.

МУКДЕН, 23 фебр. — Главна битка била је јуче, 13 километара

јужно од Мукдена. Обје непријатељске војске држе своје позиције. Јутрош ворм битка се продужује.

ПЕТРОГРАД, 23 фебруара. — Куропаткин јавља 21 овог мј.: На централном све је мирно. Десно крило западно од Мукдена продужује офензиву. Напа артиљерија одбила је све нападе на бријег Путилов. О поноћи Јапанци навалили поново на Кандолисан, али су сузбијени. Напади Јапанаца на Убенепуца одбијен је са великим њиховим губитцима. На крајњем лијевој крилу заузвемо кланац источно од Кудјаца, пошто су се Јапанци повукли у нареду.

ПЕТРОГРАД, 23 фебр. — „Телеграфска агенција“ јавља, да бој око Мукдена бива све жешћи. Пошто је ноћи Јапанци су поново навалили на одјељење генерала Рененкампа код кланаца Путилова и на позиције унаоколо Путилов бријега.

ЛОНДОН, 24 фебр. — „Рајтер“ јавља из главног стана генерала Курокија 23 о. мј.: Руси напустили су прошле ноћи цијелу линију на р. Шахо и повлаче се к сјеверу. Јапанци их заобијаше. Пад Мукдена, изгледа, да предстоји.

ПЕТРОГРАД, 24 фебр. — Куропаткин јавља 22 о. мј.: Непријатељ на десној обали р. Хунхо навалио је поново на наша одјељења код Јансинтуна, али је био сузбијен. Исто тако сузбијени су и сви напади на центрум, нарочито на бријег Путилов. И напад на Кандолисан, као и на Убенепуца сузбијен је.

ПРИЗ, 24 фебр. — Приватна депеша из Танабарива јавља, да је сва руска флота оставила воде око Мадатаскара, па да се враћа у Цибуту.

ТОКИЈО, 24 фебр. — „Дели Телеграф“ јавља, да се Руси повлаче пут Тјелина и да су имали великих губитака. Куропаткин је свој главни стан са лијевог крила помакнуо напред. Лијево крило јапанско, послије очајне битке на 21 о. мј., улогорило се је сјеверно од Мукдена.

ТОКИЈО, 24 фебр. — (Званично.) Ојам јавља, да су Руси потучени у свим правцима и да их Јапанци енергично прогоне.

ЛОНДОН, 24 фебр. — По вијестима из Петрограда, Руси су у првих 10 дана боја изгубили 33000 људи, међу којима је 830 официра; у Царскоје Село стигле су усмешљивајуће вијести. Куропаткин јавља, да се велика јапанска сила налази на сјеверо-истоку од Мукдена и да га то приморава да одмах одступи од Мукдена. На сјеверо-истоку од Мукдена чује се велика жека топовска; бој се бије око „царских гробница“.

ТОКИЈО, 24 фебр. — „Рајтер“ јавља, да је Куропаткин сигурно потучен.

ТОКИЈО, 25 фебр. — „Рајтер“ јавља; да су Јапанци прекинули жељезницу на сјеверу од Мукдена.

ПЕТРОГРАД, 25 фебруара. — Куропаткин јавља 22 овог мј.: Непријатељски напади на Канвинтун, Кандолисан, Убенепуца и Јухдантун више пута су одбијени; у предјелу око бријега Путилова и Новгородског увата су три брзометна топа и заробљено 50 војника; губитци јапански огромни су. Једно руско одјељење заузело је послије жестоког боја Цинванченг код Ташикијана.

ПЕТРОГРАД, 25 фебр. — Куропаткин јавља 23 о. мј., да су Јапанци предузели офензиву на десној обали Хунхо према Мукдену са сјеверозапада и дијелом са сјевера; средиште и лијево крило руске војске уступа без боја к утврђеним позицијама на десну обалу Хунхо; непријатељски напади на руске позиције на сјеверу од Мукдена одбијени су са великим непријатељским губитцима. На западном

фронту непријатељ је напао руске позиције код села Нијовистуна, али је одбијен.

ЛОНДОН, 25 фебр. — „Рајтер“ јавља из Окуове арије, да су Јапанци прекинули и порушили жељезницу између Мукдена и Тјелинга; Руси су се повукли према сјеверу; лијеви одред војске имао је очајну битку са трипут јачим непријатељем; Руси изгубили 10.000 људи; средиште руске војске повукло се у великом нареду.

ЛОНДОН, 25 фебр. — „Дели телеграф“ јавља из Токија: Проводи се вијест да је центар руске војске ошколова и та је вијест доцније потврђена депешом, која говори да су 200.000 Руси одојечени.

ЊУЧВАНГ, 25 фебр. — „Рајтер“ јавља, да Ноги продужава напредовање форсираним маршем, радши уједно с лијеvim крилом Окуове војске; уједнавају да је Ноги са великом снагом заобилао Русе код Тјелинга и да је прекинуо руске трупе. Говори се да Куропаткин није добио никакву појачања још од 17 о. м.

ТОКИЈО, 25 фебр. — „Рајтер“ јавља: Јапанци заузеше Мукден данас у 10 сати прије подне.

ПЕТРОГРАД, 26 фебр. — Куропаткин јавља од 24 о. м.: Непријатељ је послије боја заузео Кијузан 20 врта источно од Мукдена и усиљављују се да се примакне Мукдену и гвозденом путу заузео је Саиматси, али га је опет оставио; код Бенитунга битка траје. Руси узеше два брзометна топа и много заробљеника. На сјеверу непријатељ продужава кретање; Јансинтунг заузет је од непријатеља.

ПЕТРОГРАД, 26 фебр. — Куропаткин јавља: 25 о. м. ноћу цијела наша војска отпочела је отетупати. Боја нема никаквог, само траје препуцавање из пушака и топова.

ТОКИЈО, 26 фебр. — (Званично) Ојам јавља: Јапанци заузеше Мукден јутрос; обилазна кретања јапанске војске од неколико дана вршена су успјешно. Крвави бојеви бију се на нипе тачака око Мукдена. Јапанци узеше много заробљеника и и друге добити. Ноћу 24 о. м. Јапанци заузеше Фучун, а сада нападају Русе који су концентрисани на висовима сјеверно од Фучуна.

ЊУЧВАНГ, 26 фебр. — „Рајтер“ јавља: изгледа да се Руси повлаче на брежуљке сјеверо-источно од Мукдена; повлачење се врши без реда и без великих бојева у појединим одјељењима, која се на брву руку тврде, да уставе гоњење. Пошто Руси не могу да добију хране, неће се моћи држати на томе негодном земљишту. Могуће је да ће Руси покушати да прођу у Гирин долином према сјеверо-истоку, али један корпус јапанске војске, који се налази у предјелу ријеке Јалу, пријети да прекине Русе у томе правцу. Курка напредује у правцу сјеверо-западног и потискује Русе против војске Ногиеве.

РИМ, 20 фебр. — Министар предједник Ђолиги поднио је Краљу оставку због слабог здравља, на што су и сви остали министри дали оставке.

ПЕТРОГРАД, 21 фебр. — Цар је примио оставку генералног гувернатора у Варшави, генерала Чертокна, коју је овај поднио из здравствених разлога, а за варшавског гувернатора наименован је атаман донских козак, генерал Максимовић.

ЛОНДОН, 22 фебр. — Књаз бугарски стигао је овамо. На жељезничкој станици дочекао га је престолонаследник. Отуд се је одвезао у Двор, гдје је био поздрављен од краља и краљице.

ЛОНДОН, 23 фебр. — Свечаном обједу у почаст књаза бугарског при-

суствовали су краљ и краљица, престолонаследник, министар Лансдаун и посланици аустро-угарски.

ПЕТРОГРАД, 24 фебр. — На је истина, да је Вате дао оставку.

ЛОНДОН, 24 фебр. — Краљ је одликовао књаза бугарског великим крстом Бат. ордена.

ОБЈАВА.

По одобрењу Господина Министра Унутрашњих Дјела, на дан 1 марта ов. год. држаће се лицитација у поштанско-телеграфском одјељењу за закуп преноса поште од 1 априла 1905 до 1 априла 1912, на линијама: Никшић — Плавница, Бар — Вири Подгорица — Котор.

На лицитацију имају право: црногорски поданици, који су писмени који уживају сва грађанска права, који имају сва својства уговарача и који положе 5.000 кр. науције у новцу.

Поштанско-телеграфско одјељење уступиће закупцу на одплату у ратама до 1910 све своје коње, кола, телеграфски прибор и резервни материјал по процјени једне мјешовите комисије.

Закупцу припадаће сви приходи од подвоза путника и пртљага, а од поштанско-телеграфског одјељења субвенција, која се излицитира за пренос поште.

Закупац треба да до 15 марта ов. год. преда поштанско-телеграфском одјељењу уредну науцију од 40.000 круна у непокретној имовини.

Услови уговора могу се видјети свакога дана у канцеларији поштанско-телеграфског одјељења.

Број 680.

Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела 4 фебруара 1905 на Цетињу. (3—4)

Измјена Из обзира на краткоћу времена дан лицитације одложен је на 10. марта; те, према томе, и остали рокови, који се у објави помињу, продужују се за 10 дана.

К броју 680.

Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела 25 фебруара 1905 на Цетињу. 1—2

Службене објаве.

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Видака Гледова Јаушевића из Озринића извршиће се 20. фебруара ове године.

Види оглас у прилогу к броју 48. „Гласа Црногорца“.

Број 94—1905—825—1904.

У Озринићима, 26/1 1905.

Кап. М. Ј. Николић.

Р. 38 Бр. 33 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Илије Копривице из Бањана извршиће се 22. фебруара и 22. марта ов. године.

Види оглас у „Гласу Црногорца“ од 1904. бр. 51.

Бр. 14.

Велимје, 18. јан. 1905.

Кап. Ј. Баћевић.

Р. 35 Бр. 34 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Мила Копривице из Бањана извршиће се 22. фебруара и 22. марта ов. год.

Види оглас у „Гласу Црногорца“ од 1904. бр. 51.

Бр. 15.

Велимје, 18. јан. 1905.

Кап. Ј. Баћевић.

Р. 35 Бр. 35 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Вула Ђапића из Милошевића извршиће се дана 15. фебруара и 15. марта ове године.

Види оглас у прилогу 51. броја „Гласа Црногорца“ од 1904. године.

Број 50.

Горанско, 20. јануара 1905.

Кап. Максим Топаловић.

Р. 38 Бр. 36 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Стевана Ђакановића из Рудница извршиће се дана 15. фебруара и 15. марта ове године.

Види оглас у прилогу 51. броја „Гласа Црногорца“ од 1904. године.

Број 49.

Горанско, 20. јануара 1905.

Кап. М. Топаловић.

Р. 38 Бр. 37 1—1

О Г Л А С.

Ко би желио узети у најам кућу пок. Јова Геруна, која се налази у Катунској улици под бр. 77., 89. и 91., нека се 1. марта ов. год. у 2 сата послије подне изјави пријавити у канцеларији Књ. Облас. Суда, гдје ће му се предочити одговори услови.

Цетиње, 24. фебр. 1905. г.

Из канцеларије Књ. Обласног Суда.

Р. 62 Бр. 38 1—1

Приватне објаве.

ЗАХВАЛНОСТ.

Г. поп Ђока Мијушковић јавља, да је друштво Црногорца, у Ван Хоутену Новој Мексици — Америци, приложило нашој обновљеној цркви храму св. Николе у Горњем Пољу круна 682, с молбом да он за њих додони два звона за цркву.

Велико су дјело наша браћа учинила, сјетивши се у даљини свог заичаја овако богатим прилогом. — Дирнути њиховим пожртвовањем не можемо пропустити да им јавно не изјавимо братску благодарност — молећи Свевишњег, да им подари здравље, дуг вијек и сретан повратак у своје отаџбине. Дај боже да се и други на њих угледају — Приложници су:

Васо Миконић, Симо Миковић, Цирак Мишовић, Милутин Вуковић, Арсеније Попов Мијатовић, Милутин Першаћ, Милосав Перишић, Мирко Радојевић, Ђуро Радојевић, Милета Пантовић, Раде Пантовић, Пајо Пантовић, Љубо Пантовић, Сава Међедовић, Алекса Дрепун, Машан Тодоровић, Илија Тодоровић, Видоје Батаковић, Јован Балетић, Бошко Балетић, Ђокица Јововић, Дреко Абрамовић, Бошко Илић, Пушан Милић, Драго Миловић, Васко Мијановић, Благоје Мијановић, Милан Горановић, Штепан Радловић, Саво Ђукић, Никола Перовић, Илија Перовић, Никола Ј. Перовић, Анто Никитовић, Лазар Пушела, Ђорђе Ђурковић, Стојан Чворовић, Радук Поповић, Милосав Жарковић, Вукале Симоновић, Ђилгор Тапић, Илија Ђевердановић, Милош Ђевердановић, Шујо Ђевердановић, Саво Кривокапић, Благоја Кривокапић, Гојко Кривокапић, Милош Кривокапић, Ђошко Кривокапић, Перо Кривокапић, Радован Кривокапић, Јевто Кривокапић, Ристо Кривокапић, Петар Кривокапић, Лука Перовић, Штепан Перовић, Радован Перовић, Лазар Перовић, Тодор Перовић, Јован Перовић, Петар Перовић, Илија Ђуровић, Тришко Пешкан, Никола Пешкан, Зеко Пешкан, Марко Пешкан, Никола Булаић, Аћим Булаић, Стеван Булаић, Петар Булаић, Стеван Ковачевић, Новица Ковачевић, Ђоко Симоновић, Петар Симоновић, Стеван Бијеловић, Павле Бијеловић, Бошко Шутовић, Јевто Миловић, Сава Вучић, Бошко Ђосовић, Нико Матковић, Петар Рашовић, Саво Батрићевић, Ђоко Рогановић, Видак Ђуковић, Крсто Јамчић, Јошо Шарковић, Андрија Шарковић, Јагош Рогановић, Јошо Кривокапић.

У име општина Горњопољских

О д б о р:

Ком. Радоица Јованић, Рашко Мијановић, Ново Станишић, свешт. Дражана Међедовић, Међедо Вучић, Стојан Попов Пантовић.

Р. 291 Бр. 27 1—1

Тужним срцем јављамо овим путем да је наш непрежаљени син односно брат и стриц

СИМО САВОВ МАТИНОВИЋ

поштанско-телеграфски чиновник,

послије дуготрајне болести умро у

26 години, дана 17. ов. мјесеца.

Благодаримо лекарима, својим и пријатељима који су неопорављивим труд подијелили за вријеме боловања око покојника, благодаримо гл. Управу поште и телеграфа која је као видљив знак туге за покојником одслала с Цетиња најстарије два чиновника да у име своје и осталога поштанско-телеграфског особља поднесу вијенац на одру свога другог благодарним својим кумовима који такође положише вијенац на одру свога кума — благодаримо свештенику — Основној школи и њеним наставницима пјевачкоме друштву „Бранко“, официјерскоме корпусу, Ђошкочама, његовим друговима и грађанству све три вјероисповијести на пратњи до вјечне му куће, благодаримо нашим пријатељима и знацима на страни који ублажише нашу тугу личним брзојавним или писменим путем, једном рјечи захваљујемо свакоме из душе на топлим саучешћу које нам указаше у овој нашој големој жалости.

Увијецена мајка (Тати), ожаљована браћа: Стово, Јово, Мило, Нико Филипов, сестре Јоке и Босиљка с породицама.

Р. 168 Бр. 28 1—1